

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Anna Gembicka

Warszawa, 12 grudnia 2023 r.
znak sprawy: BM.zp.058.18.2023

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 102

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją nr 102 złożoną przez Posła na Sejm RP Pana Jarosława Wałęsę w sprawie najbliższych planów ministra rolnictwa i rozwoju wsi, przedstawiam odpowiedzi na pytania zawarte w przedmiotowym piśmie.

- 1. Jakie działania podejmie Pani w celu wsparcia rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich?*
- 2. Jak planuje Pani rozwiązać wyzwania związane z sektorem rolniczym?*

Aktualnie w Polsce wdrażane są dwa programy wspierające rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich współfinansowane ze środków Unii Europejskiej (PROW 2014-2020: EFRROW - Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich + współfinansowanie z budżetu krajowego), tj. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (wydłużony na lata 2021-2022) oraz Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027: środki z II filar Wspólnej Polityki Rolnej oraz współfinansowanie z budżetu krajowego (Europejski Fundusz Rolniczej Gwarancji i z Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi jako Instytucja Zarządzająca jest odpowiedzialna za ich prawidłowe i efektywne wdrażanie. Należy podkreślić, że oba programy zostały opracowane na podstawie analiz potrzeb polskiego rolnictwa, wykorzystując

możliwości jakie oferuje Wspólna Polityka Rolna. Kolejne etapy wdrażania obu programów, dają również możliwość Instytucji Zarządzającej dokonywania modyfikacji programów, w taki sposób, aby środki w nich zaprogramowane wydatkowane były w sposób jak najbardziej efektywny.

Dlatego też aktualnie procedowana jest kolejna (trzecia) zmiana PS WPR 2023-2027, która kontynuuje uelastycznienie w ekoschematach oraz w interwencjach dotyczących płatności obszarowych oraz wprowadza zmiany dotyczące doprecyzowania opisów interwencji, w szczególności w zakresie doprecyzowania warunków kwalifikowalności, metod opracowywania kryteriów selekcji, doprecyzowania i w niektórych przypadkach poszerzenia kategorii beneficjentów, jak również kategorii kosztów kwalifikowalnych. Kontynuowane są także prace w zakresie opracowania lub zmian rozporządzeń wykonawczych oraz wytycznych szczegółowych dla poszczególnych interwencji w PS WPR, tak aby rolnicy, przedsiębiorcy oraz mieszkańcy obszarów wiejskich mogli korzystać ze wsparcia jakie oferuje Plan.

Wdrażanie PROW 2014-2020 (2021-2022) jest na końcowym etapie i aktualnie prowadzone są prace analityczne w celu ewentualnego zgłoszenia zmiany pod kątem realokacji środków między poszczególnymi działaniami. 16 stycznia 2024 roku zaplanowane jest również spotkanie z Komisją Europejską na temat wdrażania PROW 2014-2020 w trakcie którego zostaną przedstawione szczegółowe informacje nt. wdrażania Programu.

17 października 2023 r. rząd przyjął aktualizację Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030. Aktualizacja związana jest ze zmianą uwarunkowań zewnętrznych wywołanych skutkami pandemii COVID-19, wojną w Ukrainie i planowanym rozszerzeniem UE.

Celem aktualizacji było wzmocnienie działań publicznych w obszarze zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego i zwiększanie odporności sektora rolno-spożywczego na kryzysy.

Zaktualizowana strategia zawiera kompleksowe rozwiązania na rzecz rozwoju polskiej wsi i sektora rolno-spożywczego. Część z nich to są nowe działania i projekty

strategiczne, które będą dodatkowym impulsem do pozytywnych zmian rozwojowych na obszarach wiejskich i w sektorze rolno-spożywczym.

Chcemy angażować dodatkowe źródła finansowania oraz kolejne rozwiązania prawne i organizacyjne ułatwiające inwestycje, które poprawią jakość życia na wsi i wzmocnią dochody jej mieszkańców.

W zaktualizowanym dokumencie podkreślona została konieczność budowy większej odporności na zmiany klimatu (w szczególności niedobory wody), potrzebę odbudowy łańcuchów dostaw zerwanych podczas pandemii i w wyniku wojny w Ukrainie, wzmocnienie krajowych producentów i przetwórców rolno-spożywczych dla trwałej zdolności do zapewniania bezpieczeństwa żywnościowego (w tym również w odniesieniu do produkcji zwierzęcej) oraz zapewnienie uczciwych warunków konkurencji w rozszerzonej UE i przy nowych uwarunkowaniach handlu zagranicznego. Aktualizacja odwołuje się również do nowych inicjatyw, których celem jest poprawa sytuacji demograficznej na obszarach wiejskich.

Wszystkie zmiany wprowadzone w dokumencie są również odzwierciedleniem oczekiwań co do większego ukierunkowania funduszy UE po 2027 i ich celów na potrzeby rozwojowe obszarów wiejskich i sektora rolno-spożywczego.

My chcemy, żeby Wieś była sercem Polski, żeby zapewniała bezpieczeństwo żywnościowe wszystkim obywatelom.

Chcemy żeby model rozwoju kraju gwarantował wzrost dochodów mieszkańców wsi przy minimalizacji rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz poprawie stanu środowiska naturalnego.

1 grudnia 2023 r. ogłosiłam zaplanowane do realizacji następujące systemowe rozwiązania:

1. Ustawa o sprzedaży detalicznej produktów lokalnych – „Lokalna półka”.

Dzięki temu rozwiązaniu zostanie:

- zapewniony konsumentom dostęp do lokalnych, polskich produktów

- skrócony łańcuch dostaw żywności
- zapewniona w jednostkach handlu detalicznego sprzedaż produktów lokalnych takich jak: owoce i warzywa, mięso i produkty mięsne, mleko i produkty mleczne oraz pieczywo, nie mniej niż 2/3 danej kategorii produktu rolno-spożywczego w danym roku
- Wprowadzone zobowiązanie sprzedawców żywności do prowadzenia w jednostce handlu detalicznego lub hurtowego o powierzchni sprzedaży powyżej 250 m² kampanii edukacyjno-informacyjnych w zakresie produktów lokalnych co najmniej raz w roku
- wskazane umieszczanie na produktach lokalnych grafik przedstawiających flagę Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Ustawa o zmianie ustawy o paszach.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o paszach ma na celu zagwarantowanie rolnikom rynku zbytu dla polskiego białka do produkcji pasz oraz sukcesywne zwiększanie suwerenności białkowej kraju.

3. Zmiana Ustawy o Funduszu Ochrony Rolnictwa.

Gwarancja rekompensat producentom rolnym będącym członkami spółdzielni za sprzedane produkty rolne spółdzielni w przypadku, gdy podmiot skupujący te produkty od spółdzielni stał się niewypłacalny.

4. Ustawa o zmianie ustawy o związkach zawodowych rolników indywidualnych oraz zmianie ustawy o społeczno-zawodowych organizacjach rolników.

Proponowane zmiany zakładają:

- partycypację związków zawodowych rolników oraz związków branżowych rolników w wyborze radców rolnych w polskich placówkach dyplomatycznych za granicą;
- możliwość zgłaszania do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi swoich kandydatur.

5. Ustawa o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi.

Proponowane zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi zakładają:

- zapewnienie rolnikom możliwości sprzedaży produktów za cenę nie niższą niż koszty produkcji;
- publikację przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej rocznych zestawień kosztów produkcji produktów rolnych z podziałem terytorialnym.

6. Ustawa o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – opłacalność uprawy konopi włóknistych.

Zakładanie zwiększenia opłacalności przetwarzania konopi włóknistych w przemyśle (zwiększenie dozwolonej zawartości THC z 0,2% do 0,3%)

7. Ustawa o rekompensatach za szkody wyrządzone przez ptaki.

Projekt ustawy zakłada wypłatę rekompensat za szkody wyrządzone przez:

- łabędzie, gęsi lub żurawie – w uprawach na gruntach ornych;
- kormorana – na gruntach pod stawami rybnymi.

8. Projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Zaproponowane rozwiązania zakładają:

- dywersyfikację źródeł dochodu w rolnictwie dzięki możliwości: łączenia pracy w rolnictwie z pracą na etacie (do 3/4) i zwiększenia skali pozarolniczej działalności gospodarczej prowadzonej przez rolnika;
- wypłatę renty rolniczej w pełnej wysokości bez konieczności zaprzestawiania działalności rolniczej prowadzonej wspólnie ze współmałżonkiem emerytem.

Ponadto, 8 grudnia 2023 r. Rada UE zaakceptowała rewizję polskiego Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Tym samym Minister RiRW odpowiada za inwestycje KPO, których budżet wynosi blisko 2 mld euro (1 989 529 667). W 2024 r. MRiRW planuje uruchomić nabory wniosków w zakresie:

- wsparcia rozwoju tzw. „małego przetwórstwa”
- budowy/ modernizacji infrastruktury wod.-kan. na obszarach wiejskich
- poprawy gospodarowania wodą na obszarach wiejskich

Ponadto będą realizowane również inwestycje KPO, za które odpowiadają inne resorty, i które będą przyczyniać się do rozwoju obszarów wiejskich

Inwestycje KPO, za które odpowiadają inne resorty	
A1.2.1 Inwestycje dla przedsiębiorstw w produkty, usługi i kompetencje pracowników oraz kadry związane z dywersyfikacją działalności	319 939 476
A1.3.1 Wdrożenie reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego	200 000 000
A3.1.1 Wsparcie rozwoju nowoczesnego kształcenia zawodowego, szkolnictwa wyższego oraz uczenia się przez całe życie	400 000 000
A4.2.1 Wsparcie programów dofinansowania miejsc opieki nad dziećmi 0-3 lat (żłobki, kluby dziecięce) w ramach MALUCH+	609 957 103
A4.3.1 Programy wsparcia inwestycyjnego umożliwiające w szczególności rozwój działalności, zwiększenie udziału w realizacji usług społecznych oraz poprawę jakości reintegracji w podmiotach ekonomii społecznej	45 000 000
A2.5.1 Program wspierania działalności podmiotów sektora kultury i przemysłów kreatywnych na rzecz stymulowania ich rozwoju	95 000 000
B1.1.1 Inwestycje w źródła ciepła w systemach ciepłowniczych	300 000 000
B1.1.2 Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych	3 201 000 000
B1.1.3 Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej szkół	290 000 000
B1.1.4 Zwiększenie efektywności energetycznej obiektów lokalnej aktywności społecznej	67 000 000
B2.2.2 (G1.1.2) Instalacje OZE realizowane przez społeczności energetyczne	188 521 137
B3.5.1 Inwestycje w energooszczędne budownictwo mieszkaniowe dla gospodarstw domowych o niskich i średnich dochodach	582 418 335
C1.1.1 Zapewnienie dostępu do bardzo szybkiego internetu na obszarach białych plam	1 430 636 426
C2.1.2 Równe szanse dla szkół z mobilnymi urządzeniami multimedialnymi - inwestycje związane ze spełnieniem minimalnych standardów wyposażenia	550 000 000
C2.1.3 E-kompetencje	184 000 000
C2.2.1 Wyposażenie szkół/instytucji w odpowiednie urządzenia i infrastrukturę ICT w celu poprawy ogólnej wydajności systemów edukacji	493 521 745

D1.1.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury centrów opieki wysokospecjalistycznej i innych podmiotów leczniczych	2 119 000 000
D1.1.2. Przyspieszenie procesów transformacji cyfrowej ochrony zdrowia poprzez dalszy rozwój usług cyfrowych w ochronie zdrowia	1 000 000 000
D1.2.1 Rozwój opieki długoterminowej poprzez modernizację infrastruktury podmiotów leczniczych na poziomie powiatowym	150 000 000
E1.1.2 Zero i niskoemisyjny transport zbiorowy (autobusy) - dedykowany wskaźnik dla terenów podmiejskich/wiejskich	376 915 466
E2.1.1 Linie kolejowe	2 392 000 000
E2.1.2 Pasażerski tabor kolejowy	1 089 200 506
E2.1.3 Projekty intermodalne	175 000 000
G1.2.4 Budowa lub modernizacja sieci dystrybucyjnych energii elektrycznej na obszarach wiejskich w celu umożliwiania przyłączania nowych OZE	971 578 098
SUMA (INNE RESORTY)	17 230 688 292

W ramach programu Polski Ład oraz Polski Ład dla polskiej wsi opracowano szereg ważnych dla rozwoju rolnictwa inicjatyw. Zawierają one korzystne rozwiązania dla produkcji rolnej i obszarów wiejskich, w tym również rozwiązania dotyczące zmniejszenia obciążeń administracyjnych. W ramach projektu pn. Deregulacje dla rolników, wynikającego z programów Polski Ład i Polski Ład dla polskiej wsi (inicjatywa pn. Radykalne uproszczenia dla rolników), podjęto działania w kierunku likwidacji uciążliwych dla rolników procedur i przepisów prawa. Celem projektu było zidentyfikowanie utrudnień, które napotykają w swojej pracy rolnicy oraz osoby prowadzące bądź zakładające działalność gospodarczą na obszarach wiejskich.

W okresie styczeń-marzec 2022 r. za pośrednictwem formularza ankiety (udostępnionego na stronie internetowej MRiRW) każdy mógł przekazać postulaty uproszczeń lub wskazać problemy, które w jego ocenie wymagają usprawnień. MRiRW otrzymało wiele propozycji, które zostały zweryfikowane oraz skonsultowane z innymi ministerstwami oraz jednostkami podległymi i nadzorowanymi. W ramach weryfikacji zgłoszonych postulatów wprowadzono lub proceduje się szereg zmian legislacyjnych.

3. *Jakie kroki zamierza Pani podjąć w związku z nielegalnym napływem ukraińskiego zboża na teren Polski?*

Z punktu widzenia bezpieczeństwa żywności, pasz oraz zdrowia roślin można wyróżnić trzy kategorie zbóż importowanych z państw trzecich:

1. Zboża przeznaczone do siewu (materiał siewny) - urzędową kontrolą takiego materiału zajmuje się Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Celem kontroli jest sprawdzenie, czy wwóz ziarna zbóż z przeznaczeniem do siewu (materiału siewnego) na terytorium UE nie stanowi zagrożenia fitosanitarnego, oraz czy spełnia ono wymogi przepisów UE w zakresie zdrowia roślin.

2. Zboża przeznaczone na cele spożywcze - urzędową kontrolę sprawują organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Celem kontroli jest sprawdzenie, czy spełniają one wymagania z zakresu jakości zdrowotnej i mogą być przeznaczone na cele spożywcze.

3. Zboża przeznaczone na cele paszowe - urzędową kontrolę realizują organy Inspekcji Weterynaryjnej. Celem kontroli jest sprawdzenie, czy przesyłki tego rodzaju zbóż spełniają wymagania z zakresu bezpieczeństwa pasz.

Kontrole graniczne zbóż paszowych oraz innych pasz przywożonych z krajów trzecich (tzn. spoza Unii Europejskiej, m.in. Ukrainy) wykonywane są w oparciu o przepisy krajowe – art. 46 ustawy z dnia 22 lipca 2006 r o paszach⁽¹⁾ (przepisy unijne nie uwzględniają konieczności takiej kontroli).

Częstotliwość kontroli na granicy wynika z przeprowadzanej przez Inspekcję Weterynaryjną analizy ryzyka ustanawiającą zasady kontroli przesyłek pasz niezawierających tkanek zwierząt zgodnie z art. 44 rozporządzenia 2017/625⁽²⁾.

Reasumując, ww. służby podległe Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministrowi Zdrowia, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, kontrolują import zbóż z Ukrainy przeznaczony do siewu, na cele paszowe lub spożywcze. Planowana jest także kontynuacja ograniczeń związanych z wwozem zbóż z terytorium Ukrainy na terytorium Polski.

Z wyrazami szacunku

Anna Gembicka

/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) Ustawa z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U z 2021 r. poz. 278, z późn. zm.).
- (2) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz.Urz.UE.L Nr 95, str. 1).

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych - Kancelaria Prezesa Rady Ministrów